

Marius Matei
Dr. Alexandru Constantin Chituță
Pr. Cosmin Ilie

MOȘTENIREA BĂNĂȚEANĂ
BANAT'S HERITAGE

Texte/Texts : ÎPS Casian (prefață/preface)

Marius Matei

Dr. Alexandru Chituță

Pr. Cosmin Ilie

Traducere texte/translation: Claudiu Glăvan

Foto/photos: Ioan Tasi

Layout & DTP: Mihaela Gruber

Acest catalog a apărut cu sprijinul Arhiepiscopiei Dunării de Jos și al Muzeului Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos, Galați.

This catalogue was published with the financial support of The Lower Danube Archdioceses and the Museum of History, Culture and Christian Spirituality from the Lower Danube, Galați.

Tipar executat la tipografia Armanis, Bibliotecii Județene ASTRA Sibiu
Print executed by the typography of the ASTRA County Library Sibiu

Copyright © by Marius Matei/ Alexandru Constantin Chituță/ Cosmin Ilie

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.

conform legilor în vigoare privind drepturile de autor.

Orice reproducere, integrală sau parțială, pe orice support,

Prin orice mijloace de transmitere este strict interzisă fără acordul autorului.

Copyright © by Marius Matei/ Alexandru Constantin Chituță/ Cosmin Ilie

All rights in this edition are reserved.

according to the applicable copyright laws.

Any reproduction, in whole or in part, on any support. By any means of transmission

it is strictly forbidden without the consent of the author

ISBN 968-606-8890-19-7

Descrierea CIP este disponibilă

la Biblioteca Națională a României

www.bibnat.ro

Marius Matei
Dr. Alexandru Constantin Chituță
Pr. Cosmin Ilie

MOȘTENIREA BĂNĂȚEANĂ
BANAT'S HERITAGE

Cuvânt introductiv
ÎPS Casian
Arhiepiscopul Dunării de Jos

Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos
Galați
2018

Cuprins/Content

„Ori vorbește cum ți-e portul, ori te poartă cum ți-e vorba!” / p. 7

†Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos

Talked what you wear or wear as you talk/ p. 8

†Casian, Archbishop of the Lower Danube

Portul tradițional o carte de identitate a românilor/ p. 9

Etnograf Marius Matei

Dr. Alexandru Constantin Chituță

Pr. Cosmin Ilie

The traditional costume- an identity card for Romanians/ p. 11

Ethnographer Marius Matei

PhD. Alexandru Constantin Chituță

Pr. Cosmin Ilie

Subzona etnografică/Ethnografic area LUGOJ / p. 11

Subzona etnografică/Ethnografic area BUZIAȘ / p. 25

Subzona etnografică/Ethnografic area TIMIȘOARA / p. 31

Subzona etnografică/Ethnografic area DEȚA-CIOACOVA/ p. 45

Subzona etnografică/Ethnografic area SÂNNICOLAU MARE/ p. 51

Podoabe/Jewelry/ p. 57

„Ori vorbește cum ți-e portul, ori te poartă cum ți-e vorba!”

O imensă bogăție spirituală, ca mărturie de tezaur a sufletului românesc se regăsește în cele mai sigure resurse vitale ale noastre: veșmântul popular. El își are obârșia în ținuta rituală a rugătorilor din lăcașul de rugăciune, începând cu Templul de la Ierusalim. Sfânta Scriptură stabilește atât forma, cât și calitatea materialelor pentru veșmintele de slujire.

De la cele sacre din Sfintele lăcașuri chiar și religiile nerevelate și-au confecționat veșminte rituale specifice. Așa procedau și dacii noștri de la care moștenim preferința pentru culoarea pură, albă, cu unele încrustări specifice simbolurilor religiei lor monoteiste.

Apoi, de la veșmântul lui Vodă și al Domniței Sale s-au împrumutat izvoadele în portul popular, cu scopul redării motivelor florale ale creației ce amintește de Grădina Raiului – vezi picturile mănăstirilor bucovinene! ori cele oltenesti, unde elementele armonioaselor flori ale câmpiei se regăsesc pe iiele și fotele tinerelor fecioare, dar și pe cămășile și țării bărbaților și feciorilor.

Din rațiuni cultice de participare la Sfintele Sărbători de Paști și Crăciun, s-au creat adevărate școli populare ale „punctului” românesc pe pânză curată, țesută la război, pe care au așezat, de către harnicele artiste populare, în posturi și la clacă, elemente ale frumuseții iconice de la Bizanț și din Balcani. Astfel, fiecare popor și fiecare zonă și-au creat zestrea frumuseții cultice, generic numită „populară”, dar atât de atractivă și sacră, încât costumele noastre românești au fost adoptate cu mare demnitate de reginele României. De la veșmântul imperial și regal bizantin, Ortodoxia și migala țărăncii române au făurit un nou gen în arta costumului popular, care este cea mai curată și cea mai frumoasă expresie a purității și a iubirii de Dumnezeu și de aproapele, dar și de culorile locale ale zonelor respective. O iconă a frumuseții chipului lui Dumnezeu, omul înveșmântat în luminoasele culori ale cosmosului de pe întinsul pajștilor primăvăratice ale românilor.

Ce mărturie mai convingătoare despre ținuta sărbătorească prin această expoziție, în Anul Centenar, de la Dunărea de Jos!

Suntem privilegiați să admirăm prin albumul alcătuit de inimosul și evlaviosul colecționar Marius Matei, în An Centenar, veșmintele harnicilor și mândrilor (frumoși) bănățeni, care au unit specificul local ortodox al portului cu discrete deschideri spre arta occidentală. Această sinteză sporește valoarea exponatelor și-l onorează în mod special pe harnicul apostol al acestui gen de artă. Felicitări!

†Casian

Arhiepiscopul Dunării de Jos

Talked what you wear or wear as you talk

A tremendous spiritual wealth is found in our most secure vital resources: the traditional garment which stands as a testimony for the treasure that is the Romanian soul. He has his roots in the ritual of the prayers in the prayer hall, starting with the Temple of Jerusalem. Sacred Scripture sets out both the form and the quality of the garments and for the garments.

From the most sacred places we can find in the unrevealed religions having made their own ritual vestments. This is what our Dacians have inherited from their preference for pure white colour, with some inlay specific to the symbols of their monotheistic religion.

Then, from the garment of Voda and His Lady, the sources in the traditional garment were borrowed, with the purpose of rendering the floral motifs of the creation that reminds of the Garden of Heaven - see the paintings of the Bucovina monasteries! or the Oltenia ones, where the harmonious flowers of the plain are found on the young women's girls, as well as on the shirts and pants of the males.

For religious reasons of participation in the Holy Easter and Christmas celebrations, genuine folk schools of the Romanian "sawing point" have been created on clean cloth woven to war, which they have placed, by popular artists, elements of the iconic beauty of Byzantium and the Balkans. Thus, each person and each area created their dowry of the cultural beauty, generically called "traditional" but so attractive and sacred, that our Romanian costumes were adopted with great dignity by the queens of Romania. From the Byzantine Imperial and Royal Byzantine Empire, the Orthodoxy and the Migrant of the Romanian Peasants have created a new genre in the art of the folk costume, which is the purest and most beautiful expression of purity and love of God and the neighbour, but also of the local colours areas concerned. An icon of the beauty of the image of God, the man clothed in the bright colours of the cosmos from the vast grasslands of the Romanians.

What more convincing testimony about the celebration of this exhibition, in the Centenary Year, from the Lower Danube!

We are privileged to admire, in this celebration year, the album of the big hearted and evocative collector Marius Matei, the clothes of the diligent and proud (beautiful) Banat men who have united the Orthodox local character of the harbour with discreet openings to Western art. This synthesis increases the value of the exhibits and especially honours the diligent apostle of this art. Congratulations!

†Casian

Archbishop of the Lower Danube

Portul tradițional o carte de identitate a românilor

România este vatra uneia dintre cele mai vechi civilizații ale antichității clasice europene, cea traco-dacică, moștenitoare, la rândul ei, a încă șase milenii de civilizație agrară a neoliticului și a epocii bronzului. Spațiul carpato-danubiano-pontic a păstrat printre cele mai importante vestigii istorice, lingvistice și etnografice ale romanității răsăritene.

Portul tradițional reprezintă una dintre cele mai importante forme de cultură ale unui popor, pe baza lui realizându-se numeroase cercetări: geneza istorică și etapele principale de evoluție, formele contemporane și aria de răspândire, originalitatea sa în raport cu portul altor popoare, contribuția lui în procesul de geneză al unui popor. El este un element de cultură materială și reflectă specificul românesc, este simetrie geometrică și armonie cromatică, un ritm în care se desenează linii și planuri sufletești, îmbinând formele și culorile pe plan nu numai artistic ci și istoric, economic sau social, iar valoarea acestui conținut crește și prin importanța documentară, prețioasă cunoașterii trecutului nostru atât de zbruciumat.

Transmis din fondul arhaic autohton, de la străbunii noștri daci, până la contemporaneitate, portul tradițional se diferențiază de la o zonă etnografică la alta. Nicolae Iorga afirma că tocmai această diversitatea a portului constituie o unitate etnoculturală, caracterizând ansamblu vestimentar tradițional „perfect ca frumusețe și de o deosebită originalitate”, reprezentând o capodoperă în etnografia românească. Prin diversitatea sa cromatică, prin utilizarea materialelor fine și alese, prin plurivalența tehnicilor utilizate la țeserea pânzei, prin simetria și complexitatea motivelor regăsite pe el, portul din Banat nu este altceva decât o explozie de bun gust și rafinament nemaîntâlnită niciunde în cultura noastră românească.

Un observator atent al elementelor tradiționale poate ajunge repede la concluzia că toate manifestările exprimate, în plan spiritual sau în plan material, se subordonează unor coduri respectate cu sfințenie de către toți componenții grupului etnic. Existența codurilor necesită și o evidențiere a mecanismelor care fac posibilă acroșarea elementelor componente în lanțuri simbolice, apte să dezvolte și să comunice mesaje, înțelese și acceptate de către comunitatea umană căreia îi sunt adresate.

Dacă vorbim despre costumul tradițional din Banat regăsim secvențe ornamentale amplasate pe întreaga unitate a ansamblului vestimentar. Astfel, veșmântul primește

semnificație socială, devenind o modalitate de a cunoaște rangul și ierarhia. Podoabele, materialele, culorile, croiala, devin elemente ale costumului prin care societatea interpretează apartenența purtătorului.

La nivelul culturii tradiționale din Banat, există o „gramatică” ornamentală și una cromatică. Dar cum funcționează acestea, care le sunt canoanele și ce mesaje transmit nu ni se spune. Și asta pentru că nici generațiile actuale din cadrul colectivităților tradiționale nu le mai cunosc și deci nu pot explica de ce se procedează într-un anumit fel și nu altfel.

În acest context, baza explicativă se depărtează de configurarea ei simbolică, credințele nu mai sunt susținute ca o necesitate absolută, respectul față de tradiție, luată ca element definitoriu al identității de grup, se diluează și astfel apar, pe de o parte superstițiile, iar, pe de altă parte, speculațiile în interpretare la care recurg din ce în ce mai des unii specialiști, fără ca aceștia din urmă să-și așeze argumentația pe canavaua gândirii tradiționale, să se conformeze logicii acesteia.

Astăzi, portul românesc este pe cale de dispariție, un fenomen dureros, uimitor de rapid și de nestăvilit. Uraganul globalizării este necruțător și încearcă să distrugă orice element de identitate națională în calea lui. Cu toate acestea, în prezent există un interes din ce în ce mai mare pentru susținerea și promovarea identității naționale românești, vizibilă prin interesul pentru vechile elemente și motive ale portului tradițional românesc.

Etnograf Muzeograf Marius Matei

Dr. Alexandru Constantin Chituță

Pr. Cosmin Ilie

The traditional costume- an identity card for Romanians

Romania is the hearth of one of the oldest civilizations of the classical European civilization, the Thracian-Dacian, the rightful heiress of six more millennia of agrarian civilization of the Neolithic and the Bronze Age. The Carpatho-Danubian-Pontic space has preserved among the most important historical, linguistic and ethnographic vestiges of the Eastern Romanity.

The traditional costume represents one of the most important forms of culture for a nation, based on it numerous researches can study the historical genesis and the main stages of evolution, the contemporary forms and the spreading area, its originality in relation to the part of other peoples, its contribution in the process of genesis of a people. It is an element of material culture and it reflects the Romanian specificity, it is geometric symmetry and chromatic harmony, a rhythm in which lines are drawn, combining shapes and colours not only artistically but also historically, economic or social, and the value of this content also grows through documentary importance, precious to knowing our past so tumultuous.

Transmitted from the archaic native background, from our Dacian ancestors, to the contemporary of our days, the traditional costume differs from one ethnographic area to another. Nicolae Iorga affirmed that this diversity of the costume constitutes an ethnocultural unity, characterizing it as traditional "perfect as a beauty and a great originality" ensemble, representing a masterpiece in the Romanian ethnography. Through its chromatic diversity, the use of fine and chosen materials, the purulence of the techniques used to weave the cloth, the symmetry and complexity of the motifs found on it makes from the Banat costume nothing less than an explosion of good taste and refinement ever seen in our Romanian culture.

A careful observer of traditional elements can quickly conclude that all manifestations expressed in spiritual or material plan are subordinated to codes that are respected with holiness by all the members of the ethnic group. The existence of codes also requires an emphasis on the mechanisms that make it possible to embody component elements in symbolic chains, capable of developing and communicating messages, understood and accepted by the human community to which they are addressed.

If we are talking about the traditional costume from Banat, we find the ornamental sequences placed on the entire unit of the ensemble. Thus, the garment receives social significance, becoming a way to know rank and hierarchy. The adornments, the materials, the colours, the cut, become elements of the costume by which society interprets the bearer's belonging.

At the level of traditional culture in Banat, there is an ornamental "grammar" and a chromatic one. But how it works, what its canons and what messages it is being told is not known. And that's because neither current generations within traditional collectivises know each other and so cannot explain why they do in a certain way and not otherwise.

In this context, the explanatory basis departs from its symbolic configuration, beliefs are no longer sustained as an absolute necessity, the respect for tradition, taken as a defining element of group identity, is diluted, and so the superstitions appear, on the one hand, on the other hand, the speculation in interpretation, which is increasing are used by some specialists, without the latter putting their arguments on the canvas of traditional thinking, to conform to its logic.

Today, the Romanian port is on the verge of extinction, a painful phenomenon, amazingly fast and unstoppable. The hurricane of globalization is cruel and tries to destroy any element of national identity in its path. Nevertheless, there is now an increasing interest in supporting and promoting the Romanian national identity, visible through the interest in the old elements and motives of the traditional Romanian costume.

Ethnographer Marius Matei
PhD. Alexandru Constantin Chituță
Pr. Cosmin Ilie

Subzona etnografică/
Ethnographic area

Lugoj

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Șanovița, județul Timiș,
cca 1880.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Șanovița, Timiș district,
about 1880.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Păru, județul Timiș,
cca 1870.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Păru, Timiș district,
about 1870.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizățău, județul Timiș,
cca 1915.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizățău, Timiș district,
about 1915.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
cca 1890-1920.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
about 1890-1920.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Budinț, județul Timiș,
cca 1916.

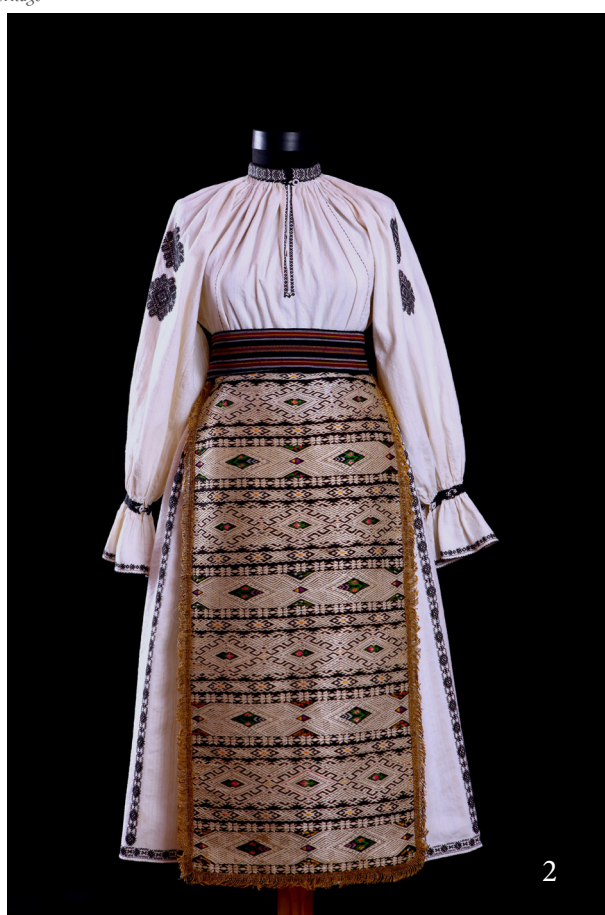
Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Budinț, Timiș district,
about 1916.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Belinț, județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Belinț, Timiș district,
about 1920.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Beliņ, județul Timiș,
cca 1910.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Beliņ, Timiș district,
about 1910.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Ictar-Budiņ, județul Timiș,
cca 1900-1920.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Ictar-Budiņ, Timiș district,
about 1900-1920.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Budiņ, județul Timiș,
cca 1900-1925.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Budiņ, Timiș district,
about 1900-1925.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu (Jabăr), județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu (Jabăr), Timiș district,
about 1920.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
cca 1900.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
about 1900.

3. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Izvin, județul Timiș,
cca 1925.

Overall male garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Izvin, Timiș district,
about 1925.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Păru, județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Păru, Timiș district,
about 1920.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Ictar-Budiș, județul Timiș,
cca 1930.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Ictar-Budiș, Timiș district,
about 1930.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Topolovățu Mare, județul Timiș,
cca 1930.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Topolovățu Mare, Timiș district,
about 1930.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Beliș, județul Timiș,
Începutul secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Beliș, Timiș district,
Beginning of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Topolovățu Mare, județul Timiș,
cca 1920.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Topolovățu Mare, Timiș district,
about 1920.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Ictar, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Ictar, Timiș district,
First half of the 20th century.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Păru, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Păru, Timiș district,
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Ictar, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Ictar, Timiș district,
First half of the 20th century.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Șanovița, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Șanovița, Timiș district,
First half of the 20th century.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizățau, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizățau, Timiș district,
about 1940.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Păru, județul Timiș,
cca 1920.

Overall male garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Păru, Timiș district,
about 1920.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizățau, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizățau, Timiș district,
about 1940.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizățău, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizățău, Timiș district,
about 1940.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Șanovița, județul Timiș,
cca 1935.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Șanovița, Timiș district,
about 1935.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
First half of the 20th century.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizătău, județul Timiș,
cca 1930.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizătău, Timiș district,
about 1930.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
First half of the 20th century.

3. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
1935

Overall male garment for celebration,
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
1935.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Coșteiu, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Coșteiu, Timiș district,
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Chizătău, județul Timiș,
cca 1948.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Chizătău, Timiș district,
cca 1948.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Lugoj,
Localitatea Budiuț, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Lugoj,
Town Budiuț, Timiș district,
First half of the 20th century.

Subzona etnografică/
Ethnographic area

Buziaș

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Hitiaș, județul Timiș,
cca 1915.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Hitiaș, Timiș district,
about 1915.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Hitiaș, județul Timiș,
cca 1920.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Buziaș,
Town Hitiaș, Timiș district,
about 1920.

3. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Sacoșu Mare, județul Timiș,
Începutul secolului al XX-lea.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Buziaș,
Town Sacoșu Mare, Timiș district,
Beginning of the 20th century.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Ohaba Fergaci, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Ohaba Fergaci, Timiș district,
about 1940.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Chevereșu Mare, județul Timiș,
cca 1930

Overall male garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Chevereșu Mare, Timiș district,
about 1930.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Silașiu, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Silașiu, Timiș district,
First half of the 20th century.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Racovița, județul Timiș,
cca 1935.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Racovița, Timiș district,
about 1935.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Ficătari, județul Timiș,
cca 1945

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Ficătari, Timiș district,
about 1945.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Drăgoiești, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Buziaș,
Town Drăgoiești, Timiș district,
about 1940.

Subzona etnografică/
Ethnographic area

Timișoara

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1938.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
about 1938.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1935.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
about 1935.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1935.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
about 1935.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
about 1940.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1935.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
about 1935.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1920.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
about 1920.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Uliuc, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Uliuc, Timiș district.
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Urseni, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Urseni, Timiș district.
First half of the 20th century.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Unip, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Unip, Timiș district.
First half of the 20th century.

1 A/B Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1946.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
about 1946.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
cca 1930.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
about 1930.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Chișoda, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Chișoda, Timiș district,
First half of the 20th century.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

A

B

C

A/ B/ C Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district.
First half of the 20th century.

A/ B/ C Ansamblu vestimentar femeiesc. de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district.
First half of the 20th century.

A / B / C Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Timișoara.
Localitatea Giroc, județul Timiș.
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara.
Town Giroc, Timiș district.
First half of the 20th century.

A/ B/ C Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș district,
First half of the 20th century.

Subzona etnografică/
Ethnographic area

Deta-Ciacova

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Jebel, județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Jebel, Timiș district,
about 1920.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Petroman, județul Timiș,
cca 1900.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Petroman, Timiș district,
about 1900.

3. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Petroman, județul Timiș,
cca 1910

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Petroman, Timiș district,
about 1910.

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Ghilad, județul Timiș,
cca 1935.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Ghilad, Timiș district,
about 1935.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Toager, județul Timiș,
cca 1940

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Toager, Timiș district,
about 1940.

3. Ansamblu vestimentar bărbătesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Deta-Ciacova,
Localitatea Cebza, județul Timiș,
cca 1920

Overall male garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova,
Town Cebza, Timiș district,
about 1920.

1

2

3

1. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova.
Localitatea Petroman, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova.
Town Petroman, Timiș district,
about 1940.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova.
Localitatea Petroman, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova.
Town Petroman, Timiș district,
about 1940.

3. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Deta-Ciacova.
Localitatea Ghilad, județul Timiș,
cca 1940.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Deta-Ciacova.
Town Ghilad, Timiș district,
about 1940.

Subzona etnografică/
Ethnographic area

Sânnicolau Mare

1

2

3

1. Ana Găleancu.
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Igrış, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Ana Găleancu.
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Igrış, Timiș district,
First half of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare.
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Igrış, județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration.
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Igrış, Timiș district,
about 1920.

3. Floare și Doina Micșa.
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Igrış, județul Timiș,
Prima jumătate a secolului al XX-lea.

Floare and Doina Micșa,
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Igrış, Timiș district,
First half of the 20th century.

1. Tânăra din Secusigiu, jud. Arad,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Început de secol XX.

Young woman from Secusigiu, Arad district,
Ethnographical area Sânnicolau Mare,
Beginning of the 20th century.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Saravale, județul Timiș,
cca 1920.

Overall female garment for celebration,
Ethnographical area Sânnicolau Mare,
Town Saravale, Timiș district,
about 1920.

3. Tânăra din Secusigiu, jud. Arad,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Început de secol XX.

Young woman from Secusigiu, Arad district,
Ethnographical area Sânnicolau Mare,
Beginning of the 20th century.

1. Viorica Marcovici,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Igrış, județul Timiș,
cca 1900.

Viorica Marcovici,
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Igrış, Timiș district,
about 1900.

2. Ansamblu vestimentar femeiesc, de sărbătoare,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Secusigiu, județul Arad,
cca 1910.

Overall female garment for celebration,
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Secusigiu, Arad district,
about 1910.

3. Ana Crista (mijloc), împreună cu două prietene,
Subzona etnografică Sânnicolau Mare,
Localitatea Igrış, județul Timiș,
Începutul secolului al XX-lea.

Ana Crista (in the middle), together with two friends,
Ethnographic area Sânnicolau Mare,
Town Igrış, Timiș district,
Beginning of the 20th century.

Podoabe/
Jewerly

Pereche de cercei
din monede de 1 korona.
Începutul secolului al XX-lea

Pair of earrings
Made from coins of 1 korona
Beginning of the 20th century

Salbă de 1 korona/o coroană
din argint, 18 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of 1 korona/ one korona from
silver, 18 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

Salbă de 5 korona/cinci coroane
din argint, 15 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of 5 korona/ five korona
from silver, 15 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

Salbă de thaleri/taleri mari din
argint, 20 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of big thaleri made from silver,
20 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

Salbă de 20 kreuzer/crăițari din
argint, 26 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of 20 kreuzer made from
silver, 26 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

Salbă de 20 kreuzer/crăițari din
argint, 8 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of 20 kreuzer made from silver,
8 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

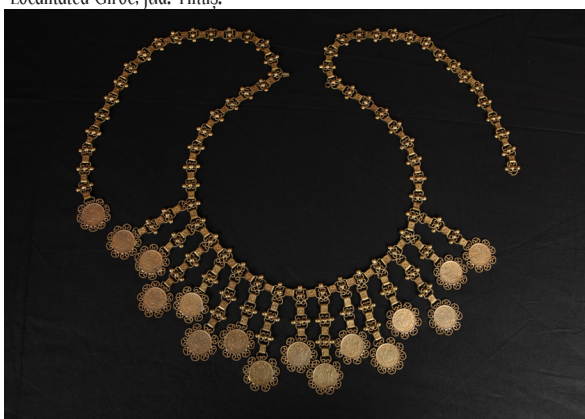

Salbă de thaleri/taleri mari din argint, 8 monede și 2 monede Ferdinand I. Subzona etnografică Timișoara. Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Salbă de thaleri/taleri mari din argint, 10 monede și 4 monede (2 lei), Subzona etnografică Timișoara. Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of thaleri made from silver, 10 coins and 4 coins of 2 lei, Ethnographic area Timișoara, Town Giroc, Timiș County.

Salbă 2 lei/doi lei, 16 monede, emisiune 1924. Subzona etnografică Timișoara. Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Chain of 2 lei coins, 16 coins, released in 1924. Ethnographic area Timișoara, Town Giroc, Timiș County.

Ace lucrate în tehnica filigran pentru păr și fixarea podoabelor de cap din monede, folosite pe întreg teritoriul Banatului de câmpie, început de secol al XX-lea.

Hair clips worked in filigran used for hair and attaching jewellery headwear made from coins used in Banat plain, beginning of the 20th century.

Ace lucrate în tehnica filigran pentru păr și fixarea podoabelor de cap din monede, folosite pe întreg teritoriul Banatului de câmpie, început de secol al XX-lea.

Hair clips worked in filigran used for hair and attaching jewellery headwear made from coins used in Banat plain, beginning of the 20th century.

Ace lucrate în tehnica filigran pentru păr și fixarea podoabelor de cap din monede, folosite pe întreg teritoriul Banatului de câmpie, început de secol al XX-lea.

Hair clips worked in filigran used for hair and attaching jewellery headwear made from coins used in Banat plain, beginning of the 20th century.

Bentiță de bani/comașă de taleri/thaleri mari
din argint, 11 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Ribbon of thaler coins made from silver,
11 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

Bentiță de bani/comașită de crăițari/20 kreuzer,
36 monede.
Subzona etnografică Timișoara,
Localitatea Giroc, jud. Timiș.

Ribbon of coins 20 kreuzer,
36 coins.
Ethnographic area Timișoara,
Town Giroc, Timiș County.

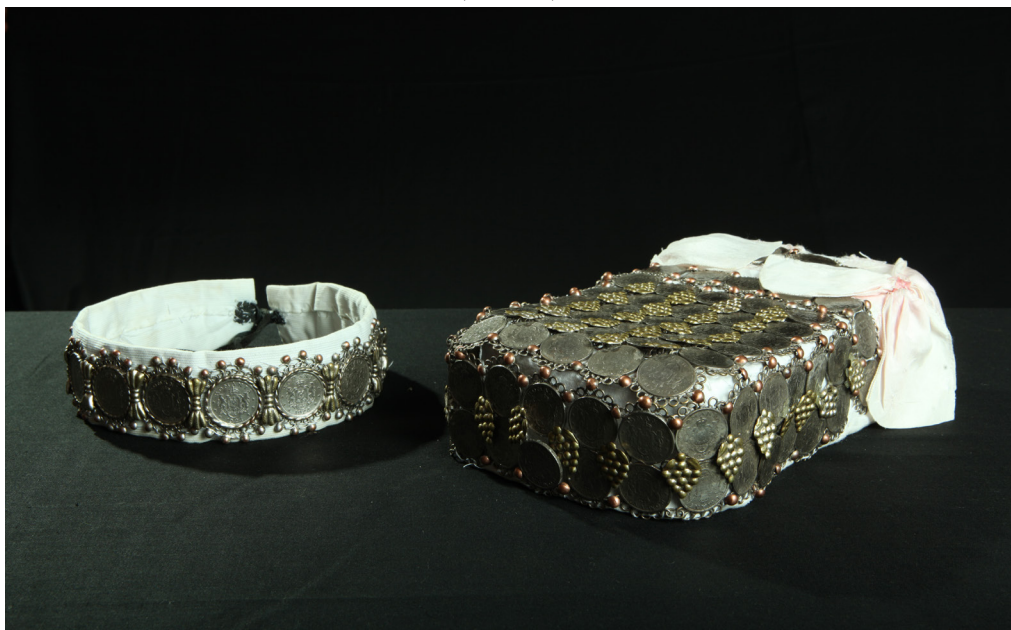
Bentiță de bani/gălan de bani/jetoane,
12 monede.
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Chevereșu Mare, jud. Timiș.

Ribbon of coins,
12 coins.
Ethnographic area Buziaș,
Town Chevereșu Mare, Timiș County.

Bentiță de bani/gălăniță de bani/fileri,
44 monede.
Subzona etnografică Buziaș,
Localitatea Chevereșu Mare, jud. Timiș.

Ribbon of filer coins,
44 coins.
Ethnographic area Buziaș,
Town Chevereșu Mare, Timiș County.

Găteala capului pentru mireasă,
tulbent de bani,
Piesă specifică subzonelor etnografice
Timișoara și Deta-Ciacova.

Adornment used for a bride,
ribbon of coins,
Piece used mostly in ethnographical area
of Timișoara and Deta-Ciacova.

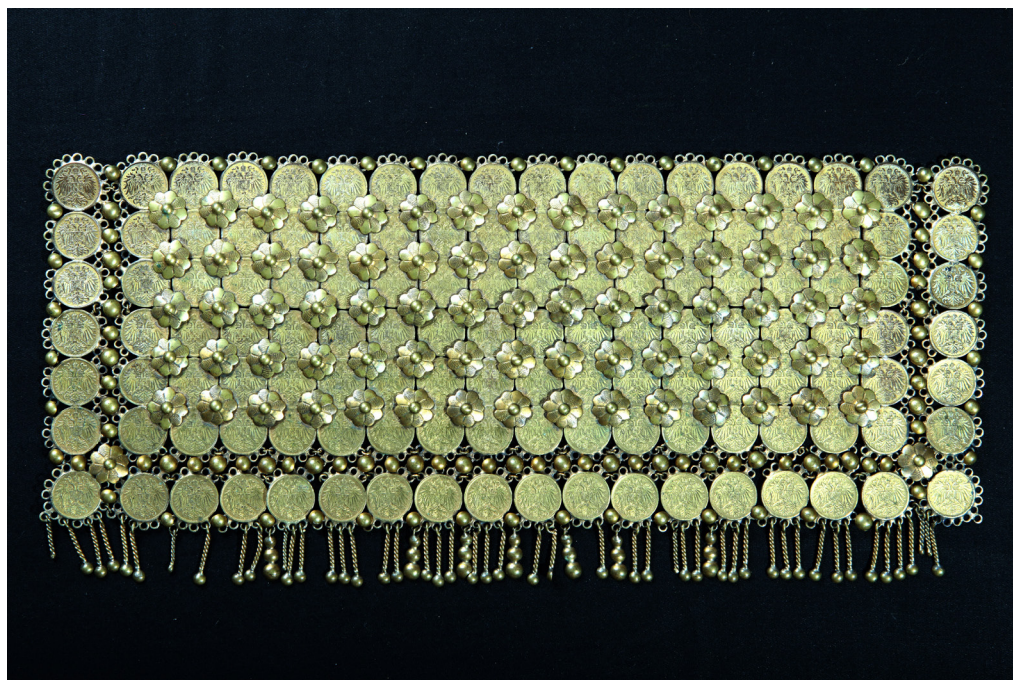
Catrință / cotrânță pentru mireasă,
cu monede,
Subzona etnografică Lugoj,
Începutul secolului al XX-lea.

Catrință/ cotrânță with coins,
used by bride,
Ethnographic area Lugoj
Beginning of the 20th century

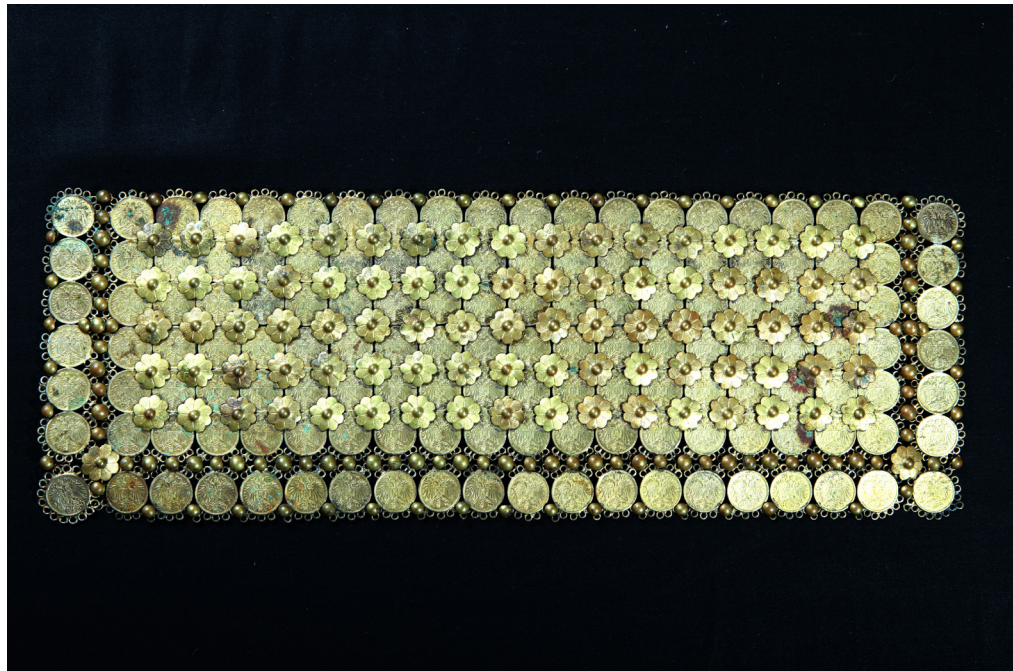
Opreg cu bani pentru mireasă,
Subzona etnografică Buziaș,
Începutul secolului al XX-lea.

Opreg with coins, used by bride,
Ethnographic area Buziaș,
Beginning of the 20th century.

Opreg cu bani pentru mireasă.
Subzona etnografică Lugoj.
Începutul secolului al XX-lea

Opreg with coins, used by bride.
Ethnographic area Lugoj,
Beginning of 20th century

Opreg cu bani pentru mireasă.
Subzona etnografică Lugoj.
Începutul secolului al XX-lea

Opreg with coins, used by bride.
Ethnographic area Lugoj,
Beginning of 20th century